

Při bližším pohledu na tyto proměnné lze vyčíst, že index badatelsky orientovaného učení negativně koreluje s výsledným skóre, stejně je tomu v případě indexu podpory učitele a indexu vnímané zpětné vazby. Ač se záporný směr koeficientů nemusí v případě těchto proměnných zdát očekávatelný (výsledek implikuje otázku: proč podpora a vstřícnost učitele vůči žákům povede k horším výsledkům?), nesmí se zapomenout na to, že korelace neznamena příčinnost. Jako jedno z možných vysvětlení za nalezenou asociací se nabízí, zda to nejsou právě žáci ze slabších tříd, kteří potřebují spíše individuální přístup učitele.

Jako pozitivní v souvislosti s nárůstem výsledného skóre žáků se ukázaly indexy učitelem vedené výuky přírodních věd (TDTEACH) a přizpůsobení výuky potřebám žáka učitelem (ADINST). Další proměnné na úrovni školy, které vstoupily do modelu, zachycují četnost používání tzv. standardních výukových metod a moderních výukových metod učiteli.⁴⁶ Ani jedna z těchto dvou proměnných v modelu nevykázala statistickou významnost.

Velmi silný efekt, stejně jako statistickou významnost, má proměnná znázorňující podíl kvalifikovaných učitelů na škole, kterou žáci navštěvují. Pakliže se zvýší hodnota indexu o jednu jednotku (v tomto případě jedno procento), zvýší se úspěšnost žáka v testu o 32 bodů. Faktor kvality učitele tak může hrát v případě studijních výsledků žáků podstatnou roli i po zohlednění dalších relevantních proměnných. Poslední dvě proměnné představují indexy *spokojenost s profesí učitele* a *spokojenost s pracovním prostředím*, které byly získány z otázek položených učitelům v učitelských dotaznících.⁴⁷ V případě spokojenosti s profesí učitele je pozorován negativní směr koeficientu, což znamená, že čím méně vyjadřují učitelé ve škole spokojenost se svou profesí, tím horší výsledek v testu žáků pozorujeme. Tento vztah se ale neprokázal jako statisticky významný, navíc hodnota koeficientu je velmi nízká.

Opačnou situaci lze pozorovat v případě druhého indexu, tedy u spokojenosti s pracovním prostředím učitelů ve škole. Čím vyšší spokojenost vyjadřují učitelé s pracovním prostředím dané školy, tím dosahují žáci lepších testových výsledků.

46 Jedná se o indexy, které byly sestaveny autory zprávy. Bližší popis je uveden v příloze.

47 Vzhledem k metodě výběru škol, respektive žáků v šetření PISA 2015, není možné propojit konkrétního žáka s konkrétním učitelem. Údaje z těchto dvou proměnných (SATTEACH a SATJOB) tak můžeme vnímat jako kontextuální proměnnou na úrovni školy. Otázky, na základě kterých došlo k vytvoření indexů, jsou součástí přílohy této zprávy.